

kirken, blev Sagen, da Besidderen af den nævnte Kirkes Tiende havde vægret sig ved at efterkomme Synets Udsættelse om Kirkens Udvidelse, forelagt Ministeriet, som derefter i Skrivelse af 7. Februar 1902 til Biskoppen over Aalborg Stift i Henhold til Kirkesynslovens § 4 paabød den af Provstesyndet forlangte Udvidelse af Vesterbrønderslev Kirke med Tilføjende, at saafremt Besidderen af den nævnte Kirkes Tiende herefter skulde fastholde sin Vægning og ikke rette sig efter det saaledes givne Paalæg, vilde Sagen overensstemmende med nysnævnte Lovbestemmelse være at foranledige afgjort ved Domstolene. Den paa Grund af Tiendeejerens fortsatte Vægning imod ham anlagte Sag afgjordes derefter endelig ved Højesterets Dom af 25. April 1907, der stadfæstede Viborg Overrets Dom af 29. Maj 1905, ved hvilken Besidderen af Vesterbrønderslev Kirkers Tiende ligesom ved Underrettens Dom var frifunden.

Da saaledes det bestaaende Retsforhold ikke fyldestgør Kirkens Tarv, jfr. Lov 19. Februar 1861 § 4, vil Forholdet i Henhold til denne Lovbestemmelse være at ordne ved Lov. Da det imidlertid vil kunne forventes, at Spørgsmaal om Kirkers Udvidelse vil fremstaa flere Steder, og det efter Udfaldet af den her refererede Sag maa antages, at det vil falde vanskeligere i Fremtiden at faa en mindelig Ordning i Stand, har Ministeriet anset det for rigtigst at søge Forholdet ordnet ved en almindelig Lov om Kirkers Udvidelse, og til dette Formaalets Opnaaelse er nærværende Lovforslag udarbejdet. Ved Udarbejdelsen har man haft for Øje, hvad der var Forudsætningen hos Lovgivningsmagtens Faktorer, da Loven af 19. Februar 1861 blev givet, nemlig at, hvis Domstolene skulde frikende Kirkeejeren for Udvidelsesbyrden, denne da ikke alligevel ved Lov burde paalægges ham, men at den nye Lov foruden at fyldestgøre Kirkens Tarv ogsaa skulde tage Hensyn til, at Grundlovens § 87 (rev. Grdl.s § 82) ikke krænkedes, saaledes at der til Kirkens Udvidelse dels forredes de nødvendige Bidrag fra dem, for hvis Skyld Udvidelsen gjordes nødvendig, dels ydedes den Understøttelse fra Staten, som Grundlovens § 3 omtaler. Hvorledes disse Grundtanker ere søgte gennemførte, vil fremgaa af selve Lovforslaget, til hvis enkelte Bestemmelser der endnu skal knyttes følgende Bemærkninger.

Til § 1.

Loven af 1861 § 4 giver ikke nogen Anvisning paa, hvorledes det skal foreligge

konstateret, at en Kirke trænger til Udvidelse, men Ministeriet har i en Skrivelse af 21. Januar 1876 anvist den Fremgangsmaade, at Præsten og Kirkesangeren tre Aar i Træk overfor Kirkesynet skulle bevidne, at det gentagne Gange har vist sig, at Kirken ikke er rummelig nok til at afgive bekvem Plads paa de almindelige Gudstjenestedage for Sognets Kirkegængere, og at Synet paa Grundlag af disse Erklæringer skal have udtalt sig for Nødvendigheden af Udvidelsen. Den samme Fremgangsmaade er foreslaaet fulgt i Lovforslagets § 1, kun at man har fundet det rigtigst nu, da Menighedsraadsinstitutionen er indført, at foreslaa, at den ommeldte Bevidnelse skal foreligge fra Menighedsraadet. Dog har man under Hensyn til, at den nugældende Lov om Menighedsraad ikke gælder udover den 1. Januar 1910, tilføjet den Bestemmelse, at for saa vidt Lov om Menighedsraad af 15. Maj 1903 bortfalder uden at være afløst af en ny Lov om Menighedsraad, skulde de ommeldte Erklæringer afgives af Sognepræsten og Kirkesangeren, samt at det bliver Ministeriet, der i saa Tilfælde paa Menighedens Vegne afgør, om Synets Afgørelse af Spørgsmaalet om en Kirkers Udvidelse skal indankes for Oversyn.

I øvrigt adskiller § 1 sig fra den nugældende Regel deri, at selve Spørgsmaalets Afgørelse er foreslaaet henlagt til Syn og Oversyn i Stedet for til Ministeriet. Tanken hermed er den at hævde disse Institutioners mere selvstændige Karakter.

Til § 2.

Naar selve Spørgsmaalet om, at Udvidelsen skal foregaa, er endelig afgjort, er det nødvendigt, at der sikres sagkyndig Hjælp til at afgøre, paa hvilken Maade Udvidelsen skal ske. Allerede Hensynet til Kirkebygningen nødvendiggør dette, idet der her kan være arkæologiske og kunstneriske Hensyn at tage, som kræve særlig Sagkundskab. Man har derfor foreslaaet, at Planen til Udvidelsen skal tilvejebringes af Ministeriet, og man vil finde det billigt, at dette sker uden Udgift for Kirken, idet det er i Samfundets Interesse, at disse særlige Hensyn tages.

Til § 3.

At Forpligtelsen til at udvide en Kirke, der ejer sig selv, maa paahvile Menigheden, kan formentlig ingen Tvivl være under-